

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Кафедра освітології та інноваційної педагогіки
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут публічного управління
та державної служби
Кафедра публічної політики
Інститут досліджень безпеки Європейського Союзу (Франція)
Гранадський університет (Іспанія)
Жешувський університет (Республіка Польща)
Університет третього віку в Громадкі (Республіка Польща)
Європейський інститут безперервної освіти (Словацька Республіка)
Педагогічний інститут Чендуського університету (КНР)
Університет імені Неджметтіна Ербакана (Туреччина)
Державний університет в Гуарапуаві (Бразилія)

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ І СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

20–21 травня 2022 року

**Харків
2022**

ББК 74.58+74.20+88.40+88.840

УДК 37.013.77:[378+373.5]

П86

Редакційна колегія:

Балацинова А. Д. – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Васильєва С. О. – д-р пед. наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ворожбіт-Горбатюк В. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Кін О. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Лупаренко С. Є. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Попова О. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Рогова Т. В. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Собченко Т. М. – д-р пед. наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Ткачова Н. О. – д-р пед. наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

Цапко А. М. – канд. пед. наук, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Відповідальність за зміст, стилістику, орфографію та пунктуацію статей несуть автори

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол №7 від 20.07.2022 року)*

Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 20–21 травня 2022 р.) / за ред. Боярської-Хоменко А. В., Попової О. В. ; Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків, 2022. 498 с.

У збірнику відображено психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої школи в умовах сучасних викликів. Він містить результати досліджень учених, викладачів, учителів, наукові пошуки докторантів, аспірантів, здобувачів вищої освіти з питань методології, історичного та компаративного дискурсу розвитку педагогічної науки; організаційних, дидактичних і методичних засад реалізації дистанційного та змішаного навчання; педагогічних засад інклюзивної освіти; інновацій в освіті; розвитку загальної і вищої освіти; освіти дорослих; цифрових трансформацій в публічному управлінні та адмініструванні.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, докторантам, аспірантам, викладачам, здобувачам вищих закладів освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

Танько Т. П., Тарарак Н. Г.	63
Особливості виховання дітей дошкільного віку у Великій Британії та США (ретроспективний аналіз)	
Тарарак М. Ю., Тарарак О. В.	66
Визначення поняття «толерантність» у зарубіжній психолого-педагогічній науці	
Штефан Л. А., Кузнецова О. Ю., Фазан В. В.	70
Особливості розвитку системи освіти в Україні в 20–30-ті рр. XX століття	
Бао Чен	73
Моделі навчання здобувачів спеціальності «арт-менеджмент» у закладах вищої освіти країн Європи, США та КНР	
Ван Ічжи	77
До проблеми взаємопов'язаності вимог до музичного виховання школярів та підготовки вчителів музичного мистецтва у КНР	
Ван Янь	80
Використання Пекінської опери у формуванні музичної культури китайської молоді	
Го Сінхуа	84
До питання історичного становлення диригентської освіти у КНР	
Дзін Лань	87
Організаційна культура університету Цінхуа та його ціннісні пріоритети	
Ду Цзінсюй, Го Цзяфей	91
Про розвиток підприємницьких здібностей студентів китайського коледжу	
Лі Янь	94
Ініціації китайських здобувачів художньо-педагогічних спеціальностей у проєктній діяльності	
Лун Фен	98
Антропоцентричний базис політичної культури України і КНР	
Ляо Цайчжи, Ван Лі	101
Огляд сімейних факторів, що впливають на стан психічного здоров'я дітей у сільській місцевості Китаю	
Ляо Цайчжи, Гуй Цзюньцзяо	108
Дослідження стану психічного здоров'я випускників китайських коледжів	
Ляо Цайчжи, Ду Кещін	115
Огляд досліджень психічного здоров'я дітей у сільській місцевості Китаю за останні 15 років	
Ляо Цайчжи, Чжан Юй, Тан Юнфен	121
Кореляційне дослідження самотності та агресії серед китайських студентів коледжу	
Му Веньлун	130
Використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у викладанні музичних навчальних дисциплін у закладах вищої освіти КНР	

питання, наприклад, питання охорони праці й матеріального положення працівників освіти.

Отже, до особливостей розвитку системи освіти в Україні у 20–30-ті рр. ХХ століття можна віднести: реорганізацію системи управління освітою; модернізацію шкільної системи; процес організації соціального виховання дітей; розробку основ єдиної трудової школи; українізацію змісту освіти; забезпечення матеріальної бази початкової школи та деякі інші.

Список використаних джерел

1. Затонський В. Геть схоластику! *Комуністична освіта*. 1936. № 7. С. 13–17.
2. Матеріали до II і III Всеукраїнської наради по освіті. Тези доповідей, статті та ін. (10 березня – 2 червня 1921 р.). *ЦДАВОВУ*. Ф. 166. Оп. 1. Спр. 937. 236 арк.
3. Скрипник М. О. Основні засади єдиної системи народної освіти СРСР. Х. : Держ. видав. України, 1930. 101 с.

МОДЕЛІ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «АРТ-МЕНЕДЖМЕНТ» У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КРАЇН ЄВРОПИ, США ТА КНР

Бао Чен

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна

У статті акцентовано увагу на європейських і американських моделях навчання здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Арт-менеджмент». На основі аналізу освітніх програм бакалаврського і магістерського рівнів, які реалізують коледжі й університети країн Європи і США, визначено їх переваги. Виокремлено бар'єри і накреслено напрями їх подолання в процесі підготовки фахівців з арт-менеджменту в КНР з урахуванням зарубіжного досвіду.

Ключові слова: арт-менеджмент, освітня програма, модель, Америка, Європа, КНР, бакалаври, магістри.

The article focuses on European and American models of higher education in the field of “Art Management”. On the basis of analysis of bachelor’s and master’s education programs implemented by colleges and universities in Europe and USA, their advantages have been determined. Barriers have been determined and the ways for overcoming them have been defined in the process of training art management specialists in China, taking into account foreign experience.

Key words: art management, education program, model, USA, Europe, China, bachelors, masters.

Швидкі темпи розвитку арт-індустрії в КНР зумовили започаткування коледжами і університетами процесу підготовки фахівців у галузі арт-менеджменту. У КНР уперше така спроба була здійснена у 2001 році Центральною академією драми. Через десять років спеціальність «Арт-менеджмент» була відкрита в більшості коледжів і університетів КНР. В основу освітніх програм підготовки здобувачів спеціальності «Арт-менеджмент» бакалаврського і магістерського рівнів вищої освіти покладено моделі навчання, які пройшли багаторічну апробацію в закладах вищої освіти країн Європи і США. Не дивлячись на те, що такі моделі мають певні відмінності, успішність їх реалізації забезпечується низкою факторів:

1. Наявністю в європейських і американських університетах висококваліфікованих викладачів спеціальності «Арт-менеджмент», які мають значний досвід роботи в цій галузі й здобули наукові ступені доктора і магістра. Утім під час відбору претендентів на викладацькі посади, як правило, перевага надається, не їхній науковій кваліфікації, а досвіду роботи в управлінні арт-об'єктами та викладацькій практиці. Наприклад, у Школі візуального і виконавського мистецтва Університету Джорджа Мейсона (США) серед шести штатних викладачів, які працюють на факультеті і забезпечують підготовку за цією спеціальністю, лише два мають докторський ступінь, а чотири – магістерський [2]. Варто зазначити, що в країнах Європи спеціальність «Арт-менеджмент» реалізують переважно державні університети, що обумовлено необхідністю оволодіння здобувачами навичками фандрайзингової діяльності, у США – приватні коледжі і університети через затребуваність відповідних фахівців розгалуженою системою арт-індустрії.

2. Розмаїттям освітніх програм бакалаврського і магістерського рівнів вищої освіти. Зокрема, у США понад 70 університетів забезпечують підготовку менеджерів у галузі мистецтв, 46 із яких пропонують відповідні магістерські програми. На рівні бакалаврату таку підготовку реалізують 30 коледжів [1].

Наголосимо, що освітні програми зі спеціальності «Арт-менеджмент» пропонують як класичні (технічні) університети, так і мистецькі. Як правило, технічні університети забезпечують різнобічну підготовку здобувачів у галузі менеджменту, тому особливих вимог до вступників не висувають. Натомість університети мистецтв ставлять додаткові вимоги. Наприклад, вступник на магістерську програму «Менеджмент» Бостонського університету мистецтв повинен мати спеціальний сертифікат від комітету мистецтв, 4 роки досвіду роботи в закладах культури або окремий сертифікат про проходження курсів з 9-ти і більше мистецьких предметів (хореографія, музика, драма, візуальне мистецтво, цифрове мистецтво тощо) [1].

Показово, що в університетах і коледжах Великої Британії вимоги до вступників на цю спеціальність дещо нижчі. Наприклад, на бакалаврську програму «Культурна політика і менеджмент» Бірмінгемського університету від абітурієнтів вимагається лише володіння на високому рівні англійською мовою, ураховуючи національне і мовне розмаїття вступників. На магістерську програму – володіння

управлінськими навичками і наявність таланту в галузі одного із видів мистецтва [5].

3. Визначенням філософії освіти і формулюванням чітких навчальних цілей. Освітні програми зі спеціальності «Арт-менеджмент», які пропонують університети і коледжі країн Європи і Америки, беруть до уваги цінності, запити, можливості комерційних і некомерційних організацій. Наприклад, у США індустрія розваг належить до сфери інтересів арт-менеджерів. Тому попит на таких спеціалістів є суто комерційним. Водночас некомерційні види мистецтв, які фінансуються державою, акцентують увагу на соціальній відповідальності арт-менеджерів, набутті ними навичок побудови стосунків між виробниками мистецької продукції, мистецькими установами і споживачами послуг. Із цією метою університети і коледжі пропонують різні освітні програми. Так, наприклад, в Голдсмітс-коледжі Лондонського університету (Велика Британія) здійснюється підготовка магістрів за спеціальністю «Арт-менеджмент і культурна політика». Це вказує на той факт, що навчальні цілі програми узгоджуються з політичною системою, державним управлінням і культурою країни в цілому [3].

В Університеті прикладних наук Хумак (Фінляндія) реалізується освітня програма бакалаврського рівня «Менеджмент у галузі мистецтва». Навчальні цілі освітньої програми сформульовано так: здобувачі мають розуміти культуру і мистецтво, розповсюджувати культуру, забезпечувати співробітництво в галузі культури і мистецтва [3]. Серед навчальних дисциплін, які допомагають реалізувати навчальні цілі, визначено такі: медіаосвіта, міжнародне співробітництво в галузі культури, міжнародних зв'язків тощо. Конкретний навчальний контент, пов'язаний з мистецтвом і культурою, стає доступним для здобувачів тільки після завершення навчання на програмі.

Натомість, наприклад, освітня програма «Менеджмент» Університету Лонг-Айленда (США) орієнтована на поєднання артистичних здібностей і управлінських навичок здобувачів. Серед навчальних дисциплін, які пропонують для вивчення на програмі, є такі: «Вступ до менеджменту», «Практика арт-менеджменту», «Історія мистецтва», «Маркетинг продукції», «Комп'ютерна графіка» тощо. Всі вони пов'язані з індустрією розваг [1].

4. Акцентуванням уваги на формуванні у здобувачів практичних умінь і навичок. Більшість університетів і коледжів широко практикують у освітньому процесі стажування здобувачів на території кампуса (6-8 годин на тиждень) і за його межами, починаючи з другого курсу. В окремих закладах вищої освіти стажування пов'язують із виконанням проєктів. У таких проєктах здобувачі виконують роль консультантів і отримують доступ до сфери управління закладів мистецтв. Така практика поширена в Художній академії Утреса (Нідерланди), Університеті Вісконсину в Медісоні (США) та ін.

5. Наданням переваги під час оцінювання здобувачів здатності розв'язувати практичні задачі. Із цією метою на заняття запрошують фахівців-практиків, які працюють у галузі арт-менеджменту і мають управлінський досвід. Окрім того, в освітньому процесі викладачі широко застосовують кейс-метод, метод постановки запитань, дослідницький метод.

Однак, не дивлячись на те, що університети і коледжі КНР перейняли більшість позитивних практик закладів вищої освіти країн Європи і США, адаптувавши чинні моделі освітніх програм зі спеціальності «Арт-менеджмент» до національної системи вищої освіти і суспільних потреб, існує ще низка бар'єрів і невирішених питань:

- по-перше, професія арт-менеджера є досить привабливою для китайських здобувачів, про що свідчить кількість заяв від абітурієнтів. Проте процес відбору і зарахування в КНР є досить жорсткий;

- по-друге, під час відбору на посаду викладача арт-менеджменту першочергова увага звертається на академічну кваліфікацію, а не на практичний досвід;

- по-третє, освітні програми з арт-менеджменту пропонують переважно коледжі мистецтв і факультети мистецтв університетів. Тому в навчальних планах підготовки здобувачів за цією спеціальністю переважають освітні компоненти мистецького, а не управлінського циклу;

- по-четверте, під час аудиторних занять перевага надається поясненню теорій, а не аналізу конкретних ситуацій;

- по-п'яте, суспільна свідомість не готова повною мірою сприймати арт-індустрію американського чи європейського зразка, не дивлячись на економічний ефект.

Отже, відмінності в національних традиціях, організації вищої освіти КНР не дають можливості копіювати зарубіжні моделі навчання здобувачів освіти спеціальності «Арт-менеджмент». Проте чинні європейські та американські моделі і практики є корисними для творчого використання під час розроблення освітніх програм цієї спеціальності та їх реалізації на бакалаврському і магістерському рівнях вищої освіти КНР.

Список використаних джерел

1. Association of Arts Administration Educators. URL : www.artsadministration.org. Дата звернення: 18.02.2022.

2. George Mason University. Welcome to the Master of Arts in Arts Management Program. URL : <http://artsmanagement.gmu.edu/welcome.htm>. Дата звернення: 19.02.2022.

3. How to Earn a Degree in Arts Management. URL : www.ehow.com/how_2093694_earn-degree-arts-management.html. Дата звернення: 18.02.2022.

4. Master of Arts Management: Carnegie Mellon University's Heinz College. URL : www.heinz.cmu.edu/school-of-public-policy-management/arts-management-mam. Дата звернення: 19.02.2022.

5. Навчальні програми з Арт-менеджменту. URL : <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=13717&chapter=1>. Дата звернення: 19.02.2022.